

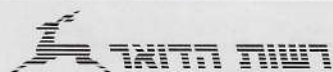
מדע בדיוני רובוטיקה, מסע בזמן,

טיסה בחלל

SCIENCE FICTION

ROBOTICS, TRAVEL IN TIME,
TRAVEL IN SPACE

629 ■ 12/2000 ■ כסלו התשס"א

ISRAEL POSTAL AUTHORITY
השירות הבולאי PHILATELIC SERVICE

גיבורו למרחקי העתיד. הפיזיקה של ימינו מכירה במסע בזמן כאפשרות תיאורטית, אבל זו שנויה במחלוקת לפי שעה, מפני שהיא כרוכה בפרדוקסים רבים.

ה טיסה לחלל גם היא מרתקת אותנו. עולמות רבים מצויים במרחבי החלל, ואנו משתוקקים להמריא במרכבת אש, כמו הנביא אליהו בשעתו, ולבקר בהם. התחנה הראשונה בדרך היא הירח, והסופר הצרפתי ז'ול וורן (1828-1905) שיגר אליו את גיבורי ספרו "מן הארץ ללבנה" בשנת 1865. כעבור מאה וארבע שנים נחתו האנשים הראשונים על הירח, וכיום אנו נושאים את עינינו למאדים, ועוד הלאה.

ד"ר עמנואל לוטם
יו"ר, אגודה ישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה

מעטפת היום הראשון

על המעטפה נראה איור של מבקרים מהחלל הנוחתים בחלליתם בעתיד הרחוק בעמק יזרעאל ליד מגידו. מגידו (ארמגדון) קשורה, לפי המסורת הנוצרית, למלחמת גוג ומגוג - סוף העולם, שעל חורבותיו תוקם מלכות שמים. המבקרים מהחלל מגלים מצבת אבן עם כתובת עתיקה - "מדע בדיוני בישראל" - בחמש שפות: עברית, אנגלית, ערבית, קלינגונית (שפה מומצאת מסדרת הטלוויזיה "מסע בין כוכבים") וכתב טנגוואר של העלפים, שהמציא טולקין בספריו "שר הטבעות" ו"הסילמירליון".

ה מדע הבדיוני, ספרות הדמיון שאינו יודע גבולות, השקוף מאז ומתמיד אל העתיד הקרוב והרחוק. סופרים וסופרות, רבים מהם מדענים בזכות עצמם, וכמותם גם יוצרי קולנוע וטלוויזיה ואמנים אחרים, תיארו ומוסיפים לתאר ביצירותיהם את פני העתיד, את נופיהם של עולמות אחרים, את דיוקנאותיהם של חייזרים, ואת דמותו של האדם המתמודד עם נסיבות לא-מצויות. סדרת בולים זו היא ראשונה מסוגה בתולדות הבולאות הישראלית. כל אחד מהבולים מיוחד לנושא מרכזי במדע הבדיוני, חושף את שורשי בספרותנו הקדומה ומציג את פניו בעתיד.

ה רובוט, אותו יצור מכני המשרת את האדם ולעתים מורד בו, הופיע לראשונה בספרות היהודית בדמות הגולם. לפי האגדה, המהר"ל מפראג (1512-1609), בנה את הגולם מחומר, הפיח בו רוח חיים בהשבעות שונות והטיל עליו להגן על הגטו. כעבור מאות שנים "יצר" הסופר היהודי-אמריקני אייזיק אסימוב (1920-1992) את "הרובוטים הפוזיטרוניים" שלו. הרובוטים של אסימוב חוננו ביכולת חשיבה ופעולה עצמאית, אולם היו כפופים ל"שלושת חוקי הרובוטיקה", שהבטיחו את ציותם לבוניהם. הרובוטים, המשרתים אותנו כיום במפעלי תעשייה רבים, עדיין לא הגיעו למדרגה זו; אולם העתיד צופן לרובוטים גדולות ונצורות.

ה מסע בזמן, שאיפתו של האדם לדלג על פני שנים רבות בבת-אחת כדי לחזות בעתיד או לפענח את סודות העבר, קסם לאנושות מאז ומתמיד. חוני המעגל (המאה הראשונה לפני הספירה) זכה לקפיצת דרך שכזו, כאשר נרדם והתעורר כעבור שבעים שנה, וזכה לראות את נכדי נכדיו. בשנת 1895 חיבר האנגלי ה. ג'י. וולס (1866-1946) את סיפורו "מכונת הזמן", ושלה את

מעצב הבולים: אבי כץ

STAMPS DESIGNER: AVI KATZ

Science Fiction - Robotics, Travel in Time, Travel in Space

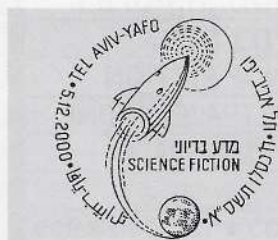
Science fiction, the literature of unbounded imagination, has always looked forward to the near and distant future. SF writers, many of them scientists in their own right, as well as film and TV makers and other artists, have depicted visions of the future, showed vistas of other worlds, portrayed aliens and described humans coping with extraordinary circumstances. This series of stamps is a first in Israeli philately. Each stamp is devoted to a major science fiction theme, revealing its roots in early Jewish literature and showing its shape in the future.

The robot, a mechanical contrivance in the (sometimes rebellious) service of humankind, first came into Jewish literature as the Golem. A famous rabbi, the Maharal of Prague (c. 1512-1609), according to legend, created it from clay, brought it to life with incantations, and set it to guard the city's ghetto. Centuries later a Jewish-American writer, Isaac Asimov (1920-1992), "created" his own "positronic robots". Asimov's robots could think and act for themselves, but they were bound to the "three laws of robotics" which ensured their subservience. The robots which serve us today in many industrial plants have not yet reached the same capabilities, but they seem to have a great future.

Time travel, mankind's yearning to skip over many years at once in order to observe the future or uncover the secrets of the past, has always tantalized humanity. The Talmudic Honi of the Circle (1st century B.C.E.) achieved this by sleeping through seventy years, waking up to see his great-great-grandchildren. In 1895 the Englishman H.G. Wells (1866-1946) wrote "The Time Machine" which launched his protagonist into the distant future. Nowadays physics recognizes time travel as a theoretical possibility. Involving as many paradoxes as it does, however, it remains controversial at this time.

Space flight is another great attraction. There are numerous worlds in outer space, and we desire to climb into a chariot of fire, like the prophet Elijah, and visit them. The first stop along the route is the Moon, and the Frenchman Jules Verne (1828-1905) sent there the protagonists of his "De la terre à la lune" in 1864. One hundred and four years later, the first men landed on the Moon, and now we look forward to Mars, and beyond.

Emanuel Lottem, Ph.D.
Chairman, Israeli Society for Science Fiction and Fantasy

חותמת
אירוע
להופעת
הבול
SPECIAL
CANCELLATION

The First Day Cover

The illustration depicts alien visitors in the distant future, landing their spacecraft in the Valley of Jezre'el (Esdraelon) near Megiddo. This site, known as Armageddon in Christian tradition, is the place where the Final War would take place, following which the Kingdom of Heaven would be established. The visitors uncover an ancient monolith bearing an inscription "Science Fiction in Israel" in five languages: Hebrew, English, Arabic, Klingon (an invented language from the Star Trek TV series) and Elvish, in the Tengwar script invented by Tolkien in his books "The Lord of the Rings" and "The Silmarillion".

SCIENCE FICTION - ROBOTICS, TRAVEL IN TIME, TRAVEL IN SPACE

Issue: December 2000

Designer: Avi Katz

Stamp Size: 25.7 mm x 40 mm

Plates nos.: 420, 421, 422

Sheet of 15 stamps, Tabs: 5

Printers: E. Lewin-Epstein Ltd.

Method of printing: Offset

SCIENCE FICTION - ROBOTIQUE, VOYAGE A TRAVERS LE TEMPS, VOYAGE DANS L'ESPACE

Emission: Decembre 2000

Dessinateur: Avi Katz

Format de timbre: 25.7 mm x 40 mm

Nos. de planches: 420, 421, 422

Feuille de 15 timbres, Bandelettes: 5

Imprimerie: E. Lewin-Epstein Ltd.

Mode d'impression: Offset

CIENCIA FICCION - ROBOTICA, VIAJE ATRAVES DEL TIEMPO, VIAJE AL ESPACIO

Emission: Diciembre de 2000

Dibujante: Avi Katz

Tamaño de sellos: 25.7 mm x 40 mm

Nos. de planchas: 420, 421, 422

Pliegos de 15 sellos, Bandeletas: 5

Imprenta: E. Lewin-Epstein Ltd.

Sistema de impresion: Offset

השירות הבולאי - טל: 03-5123933
שדרות ירושלים 12, תל אביב-יפו 68021

The Israel Philatelic Service - Tel: 972-3-5123933
12 Sderot Yerushalayim, 68021, Tel Aviv-Yafo